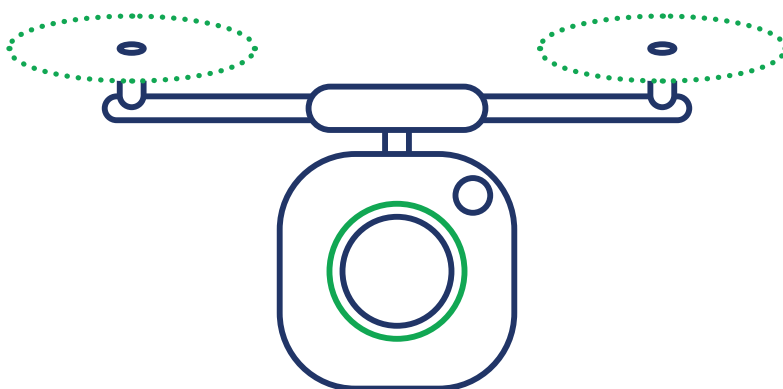

ZÁSADY A ODPORÚČANIA pre natáčanie videí pomocou dronov a kamier GoPro

Vypracované v rámci projektu LIFE IP *Úloha sústavy Natura 2000 a manažment niektorých prioritných biotopov v rámci integrovanej ochrany krajiny SR*.
Projekt LIFE-IP NATURA 2000 SVK (LIFE19 IPE/SK/000003) je spolufinancovaný zo zdrojov Európskej únie v rámci programu LIFE a z prostriedkov štátneho rozpočtu SR prostredníctvom Ministerstva životného prostredia SR.

www.prirodaprevsetkych.sk

Tento dokument slúži ako praktický sprievodca pre vytváranie vizuálne kvalitných a obsahovo premyslených záberov z dronov a GoPro kamier. Okrem technických odporúčaní pre let a kompozíciu obsahuje aj návrhy na štruktúru typických scén a záberov – od predstavenia lokality, cez dokumentáciu konkrétnych opatrení až po vytváranie záberov „behind the scenes“ pomocou GoPro kamier.

Dokument si nedáva za cieľ stanoviť presnú štruktúru videí, ani podávať vyčerpávajúci prehľad filmárskych techník. Jeho cieľom je zhrnúť základné pravidlá, inšpirovať a tým pomôcť k vytváraniu jednotnejších, profesionálnejších a strihovo efektívne využiteľných záberov pre projekt Príroda pre všetkých.

Základné pravidlá pre estetické a pútavé dronové videá

Kvalitné a vizuálne príťažlivé dronové zábery zohrávajú čoraz dôležitejšiu úlohu pri dokumentácii projektových aktivít, monitoringu lokalít, aj v komunikácii s verejnosťou. Aby boli takéto videá použiteľné v reportážach, dokumentárnych zostrihoch alebo na sociálnych sieťach, je potrebné dodržiavať určité základné princípy ich snímania.

Táto časť ponúka praktický súbor odporúčaní pre samotné natáčanie – zameriava sa najmä na estetiku obrazu, kompozičné zásady, plynulosť pohybu a vhodné svetelné podmienky. Dodržiavanie týchto pravidiel výrazne zvyšuje vizuálnu kvalitu výsledného materiálu a zároveň zjednodušuje jeho následné spracovanie.

1. Pomalý a plynulý let

- Pomalý, plynulý pohyb je **základným a najdôležitejším** predpokladom esteticky pôsobiaceho videa. Trhavé zábery, kolísanie horizontu či náhle zrýchlenia pôsobia rušivo a znižujú využiteľnosť materiálu.
- Taktiež približovanie sa k zemi či inému objektu by malo byť pomalé. V tomto prípade by rýchlosť mala zodpovedať rýchlejšej chôdzi (2 – 3 m/s). V niektorých prípadoch (napríklad ak záber prechádza medzi korunami stromov) by mal dron postupne ešte viac spomaliť (1 m/s).
- Pomalý pohyb je teda kľúč k profesionálnemu vzhľadu, pričom náhle pohyby pôsobia amatérsky.

2. Kombinácia pohybu dronu aj kamery

- Namiesto jednoduchého letu vpred – vyskúšať **let do boku + náklon kamery nadol**, alebo **stúpanie + otáčanie dronu**.
- Takéto kombinácie vytvárajú dynamickejší záber.

3. Udržovanie pevnej kompozície

- Používanie **pravidla tretín** – umiestniť objekt alebo líniu horizontu podľa kompozičných zásad. Viac informácií je dostupných napríklad v článku *Kompozícia: Pravidlo tretín* na stránke www.fotoma.sk.
- Dať pozor, aby bol horizont vyrovnaný.

4. Využívanie vrstvenia priestoru

- Zachytenie objektov **v popredí, strede a pozadí**. Prelety cez stromy, brány, skaly a iné prekážky v popredí dodajú záberom hĺbku.

5. Svetlo a počasie je dôležitejšie než sa zdá

- Ak to okolnosti umožňujú, je ideálne lietať **ráno alebo večer (golden hour)** – takéto svetlo vytvára farby a tieň, ktoré sú vizuálne príjemnejšie.
- Ak to okolnosti umožňujú, je ideálne lietať keď je **obloha zatiahnutá** a vyhýbať sa letu cez obed počas slnečného dňa keď je svetlo ostré.

6. Minimálne 10 sekúnd na záber

- Každý záber je vhodné natáčať radšej dlhšie – ideálny čas je minimálne 10 sekúnd.
- Veľmi dôležitý bod z hľadiska postprodukcie. Editor tak dokáže vybrať najkvalitnejšiu časť záberu.

7. Myslieť v záberoch, nie v lete

- Nejde o to „lietať a točiť“, ale mať **konkrétny zámer pre každý jeden záber** (napr. prelet pred/po manažmentovom opatrení, sledovanie osoby, zobrazenie detailu atď.)
- Cieľom je vytvoriť zábery, ktoré zapadnú do vopred premysleného konceptu akým môže byť napríklad: predstavenie projektovej lokality, priebeh manažmentového opatrenia, pravidelné natáčanie lokality počas rôznych ročných období a ďalšie.
- Pokiaľ sa záber nepodarí, je ideálne aby si to kameraman všimol a záber zopakoval za vhodnejších okolností.

Návrh základného scenára pre reportážne/dokumentárne video [napr. udalosť, vykonávanie manažmentového opatrenia]

Zachytenie priebehu projektových aktivít alebo udalostí formou krátkeho videa predstavuje efektívny nástroj na dokumentáciu, prezentáciu výsledkov a komunikáciu s verejnosťou. Aby bol výsledný materiál ucelený, zrozumiteľný a vizuálne pútavý, odporúča sa pri natáčaní vychádzať zo základného scenáristického rámca.

Táto časť ponúka odporúčaný postup pri zaznamenávaní videozáberov pomocou dronu a akčných kamier (napr. GoPro). Scenár je rozdelený do logických celkov podľa chronológie deja a typu záberu, pričom každý typ má svoj konkrétny cieľ. Vhodne nakombinované zábery z výšky, detaily z blízkosti, kontextové prestrihy a tzv. „behind the scenes“ momenty dokážu z krátkeho natáčania vytvoriť výpovedné a atraktívne video, ktoré môže slúžiť ako reportáž, upútavka, súčasť projektovej dokumentácie alebo podklad pre ďalšie audiovizuálne výstupy.

1. Úvodný záber [dron + GoPro]

- Široký prelet ponad lokalitu (ak je to možné, tak za ranného svetla)
- Záber lokality pred manažmentovým opatrením (je možné použiť aj kombináciu s GoPro kamerou)
- **Cieľ:** ukázať **kde sa video bude odohrávať** a vytvoriť atmosféru.

2. Priblíženie k miestu deja [dron]

- Pohyb dronu smerom **z výšky nadol** alebo **z diaľky bližšie k ľuďom/objektom**.
- **Cieľ:** predstaviť a zamerať divákovu pozornosť na **centrum činnosti** (napr. kde sa odohráva nejaký dej alebo prebehlo opatrenie).

3. Dynamické detaily [dron + GoPro]

- Zábery z nižšej výšky (~2 – 5 m), napríklad na činnosti ako niekto pracuje, pohybuje sa, nesie náradie.
- **Veľmi vhodná je kombinácia s pozemnými zábermi z GoPro.**
- **Cieľ:** vtiahnuť diváka do deja.

4. Kontextové zábery [dron + GoPro]

- Zábery detailov rastlín či hmyzu, pričom je potrebné zamerať sa na ostrosť detailu a vyskúšať rôzne uhly vzhľadom k polohe slnka.
- Ľudia ktorí sa zhovávajú, detail rúk, transparenty, náradie (napríklad: strihajúce nožnice či rýľ noriaci sa do hliny).
- Pri natáčaní ľudí je vhodné, aby si nevšíмали dronu či kamery. Toto pravidlo chce kus trpezlivosti a šťastia, prípadne spoluprácu „účinkujúcich“. Pri natáčaní osôb je potrebné dbať na dodržiavanie zásad ochrany osobných údajov (GDPR) – najmä získať súhlas so zverejnením, pokiaľ sú osoby jasne identifikovateľné.
- Ak to terén umožňuje – pokúsiť sa zo záberov vynechať rušivé elementy akými sú billboardy, pestrofarebné autá, budovy, batohy či iné objekty priťahujúce pozornosť.
- Dôležité je taktiež, pri kontextových záberoch, dodržať minimálnu dĺžku záberu (10 sekúnd).
- **Cieľ:** tieto zábery sa používajú ako **prechod** medzi väčšími scénami a svojou rôznorodosťou udržiavajú divákovú pozornosť.
- **Tip pre pokročilých:** nízky pomalý prelet nízko nad vegetáciou (napríklad na lúčnych či rašeliniskových lokalitách, ale i v lese. Preostrovanie záberu z popredia (detailu) na pozadie (ľudí/mechanizmy).

5. Finálne zábery – výstup alebo zhrnutie [dron]

- Let preč od scény (napr. s plynulým stúpaním).
- Záber hotového manažmentového opatrenia (je možné použiť aj kombináciu s GoPro kamerou)
- **Cieľ:** záber je ideálny pre ukončenie videa alebo prechod k titulkom.
- **Tip pre pokročilých:** V záberoch určených na záver videa sa dá pracovať aj s postupným rozostrením záberu.

6. Tip navyše: zakomponovanie záberov „Behind the Scenes“ [GoPro]

- **Použiť** GoPro na zábery z príprav pred štartom dronu, dokumentovanie obsluhy dronu počas letu (z rúk alebo statívu), zábery ďalších ľudí, ktorí spolupracujú na projekte.
- Predstavenie lokality/vysvetlenie manažmentových opatrení – člen projektového tímu hovoriaci priamo na kameru.
- **Cieľ:** Ukázať proces natáčania alebo prácu v teréne, čo zvyšuje záujem diváka.
- Pri použití GoPro kamery je možné zlepšiť stabilitu a plynulosť záberov použitím gimbalu, prípadne statívu (pri statických záberoch).